

ZESPÓŁ PORADNI NR 3

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna nr 6
Specjalistyczna Poradnia Wczesnej Diagnostyki i Rehabilitacji

20 - 863 Lublin, ul. Młodej Polski 30

tel./ fax (81) 741- 09- 30; 0-501-37-00-90

www.zp3.lublin.pl / e-mail: poczta@zp3.lublin.eu

AAC

GAZETKA NR 13

opracowanie:

Dorota Roszko – psycholog, terapeuta WWR

Monika Wańkiewicz – fizjoterapeuta, terapeuta SI, terapeuta NDT Bobath

CZYM JEST AAC?

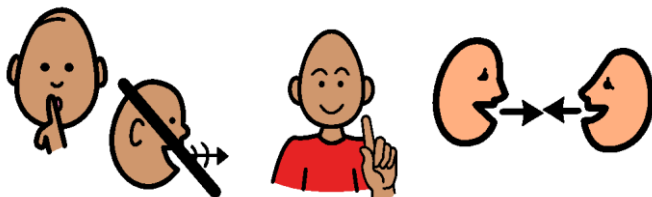
AAC – *Augmentative and Alternative Communication* – *Komunikacja wspierająca i alternatywna* – to pojęcie używane do opisu metod komunikacji, które mogą być wykorzystywane jako dodatkowa pomoc w przypadku zaburzeń porozumiewania się za pomocą mowy.

AAC to systemy oparte na znakach i gestach oraz pomocach ułatwiających porozumiewanie się, począwszy od tablic papierowych do urządzeń opartych na technologii komputerowej. AAC może być pomocne w rozumieniu mowy i nadawaniu czytelnych komunikatów (ekspresji językowej).

Nie potrafię mówić

ale

możemy porozmawiać.

DLACZEGO LUDZIE UŻYWAJĄ AAC?

Z powodu braku lub niewyraźnej mowy. Niektórzy ludzie, zarówno dzieci i dorośli, mają problemy z porozumiewaniem. Przyczynami tych zaburzeń mogą być: wylewy, urazy głowy, uszkodzenia neu-

rologiczne, niepełnosprawność intelektualna, mózgowy porażenie dziecięce.

Wszyscy od czasu do czasu używamy różnych sposobów komunikacji AAC np.: machamy ręką na pożegnanie, podkreślamy to, co mówimy wskazując na ludzi i przedmioty palcem, gestykulujemy, jednak niektórzy ludzie są zależni od tego sposobu komunikacji przez cały czas.

Pomaganie ludziom w komunikowaniu się podnosi jakość ich życia. Wzmacnia ich możliwości i niezależność, ułatwia uczenie się, udział w życiu społecznym, nawiązywanie przyjaźni.

Czy AAC szkodzi rozwojowi mowy?

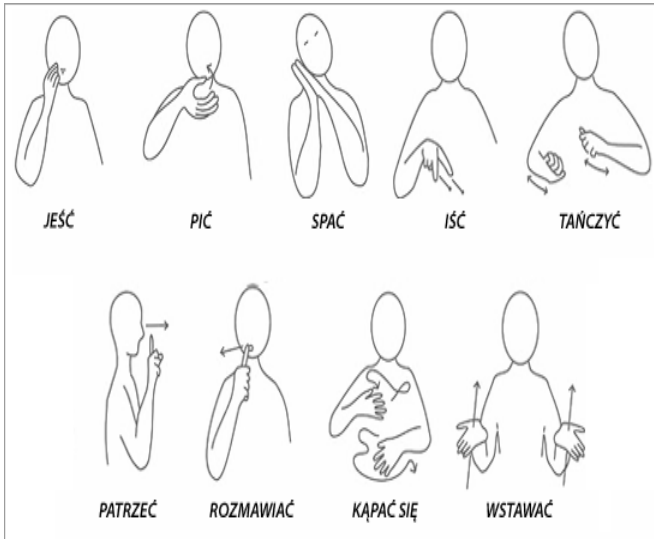
AAC nie zatrzymuje procesu uczenia się mówienia, a w niektórych przypadkach ułatwia jego rozwój. Mowa jest szybsza i łatwiejsza niż AAC. Ludzie zawsze będą używali mowy, jeśli tylko będą w stanie mówić. Wszystkie formy komunikacji powinny być wzmacniane – zarówno tej werbalnej i pozawerbalnej.

Program Rozwoju Komunikacji MAKATON

Jest to system prostych gestów i znaków graficznych.

Gesty Makatonu

PIC – Pictogramy

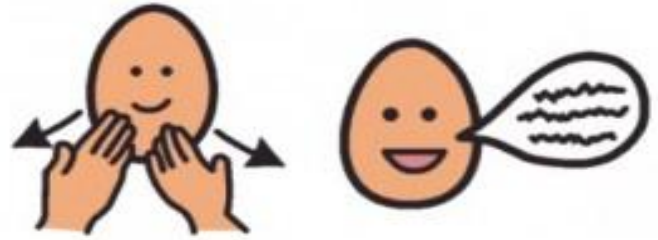

PCS – Picture Communication Symbols

Jest to system kolorowych symboli.

dziękuję

Chcę coś powiedzieć

Technologia wspomagająca

Wszystkie rozwiązania z wykorzystaniem komputera i innych urządzeń elektrycznych.

DLACZEGO AAC?

Bo komunikacja jest podstawowym prawem człowieka i jest bardzo istotna dla jakości życia każdego człowieka.

Ludzie używają komunikacji do:

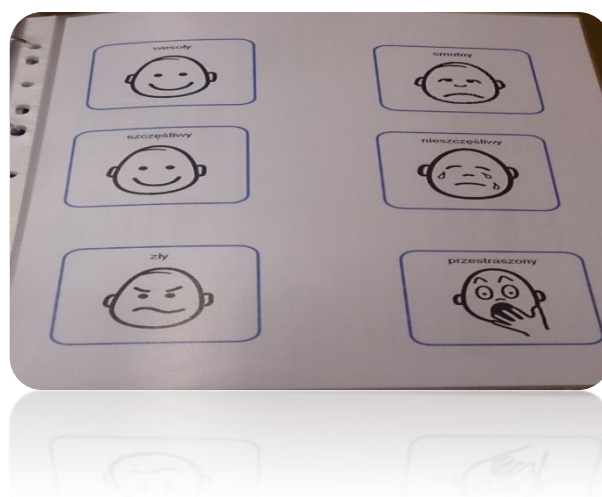
- podzielenia się uczuciami
- wyrażenia swojej opinii
- dzielenia się informacjami
- zadania pytań, negocjowania
- komentowania, protestowania
- skarżenia, kłócenia się
- opisywania, zachęcania, pouczania
- wyrażenia zainteresowania lub braku zainteresowania

Czy trudno jest się komunikować z użytkownikiem AAC?

Komunikacja to proces dwukierunkowy, a jej skuteczność zależy od poczucia komfortu obu stron. Pierwszy raz kiedy rozmawiasz z kimś, kto używa AAC możesz mieć wrażenie, że jest trochę dziwny i krępujący. Ale musimy pamiętać, że prowadzimy dialog z osobą, która używa AAC, a nie z systemem samym w sobie. Nie musimy rozumieć, jak system AAC działa, ale powinniśmy słuchać tego, co dana osoba ma do powiedzenia. To wymaga wysiłku z obu stron, ale jest tego warte. Jakikolwiek system AAC jest dużo lepszy, niż całkowity brak możliwości w komunikowaniu.

Komunikacja jest esencją ludzkich interakcji i uczenia się.

DEKALOG AAC

Dziesięć rzeczy, które chciałbym, by mój nauczyciel i logopeda wiedzieli o AAC, (Patricia L. Mervine)

Chciałbym, żeby...

1. Cały zespół był przeszkolony w programowaniu i używaniu mojego systemu AAC. Mój „głos” nie powinien być mi zabrany tylko dlatego, że dorosły jest nieobecny bądź zajęty.
2. Moje urządzenie AAC było zawsze naładowane i przez cały czas usta-

- wione do mojego użytku. Inne dzieci mogą mówić przez cały dzień - na przerwie, podczas śniadania, w autobusie, w sali gimnastycznej - więc nie zabieraj mi głosu, gdy jestem w klasie!
3. Każdy dawał mi wystarczającą ilość czasu, bym powiedział, co myślę. Jeśli w rozmowie z Tobą komunikuję się za wolno, wymyśl sposób na szybsze otrzymywanie moich wiadomości!
  4. Każdy dawał mi szansę wypowiedzieć się - nie tylko odpowiadać na pytania, ale i je zadawać, komentować, dzielić się tym, co dzieje się w moim życiu i w mojej głowie!
  5. Żebyś dał mi czas na poznanie mojego urzędnika do komunikacji i na zastanowienie, w czym może mi być pomocne, zanim zdecydujesz, że jest dla mnie nieodpowiednie. Hej, uczę się nowego języka i nie stanie się to z dnia na dzień!
  6. Mój system AAC miał więcej czasowników i określeń niż rzeczowników. Jeśli zapełniasz mój system rzeczownikami, ustawiasz sytuację bodziec/odpowiedź, a ja mogę komunikować DUŻO więcej, niż to.
  7. Przestał tak bardzo zwracać uwagę na ortografię i gramatykę, i po prostu pozwolił mi uwolnić myśli!
  8. Postuchaj innych dzieci w moim wieku i zauważ, o czym mówią, a następnie daj mi dostęp do tych tematów i wyrażań. Bez urazy, ale

chcę brzmieć, jak dziecko w moim wieku, nie jak logopeda.

9. Znalazł sposób na aktywne zaangażowanie mnie w każdą czynność. To oznacza bycie kreatywnym. Adaptowanie Twoich lekcji i zwyczajów to wysiłek z Twojej strony, który będzie oznaczał dla mnie cały świat.
10. Każdy widział mnie przez pryzmat tego, co mogę powiedzieć i zrobić. Jeśli nie możesz dostrzec czegoś poza tym, czego nie mogę zrobić, ograniczasz moje życie.

Z okazji **Międzynarodowego miesiąca AAC** odbędzie się uroczysty koncert pt. **„AAC – owy przyjaciel”**, w dniu **30 października 2014 r.** o godz. **10.00** w sali konferencyjnej Caritas Archidiecezji Lubelskiej, przy ulicy Unii Lubelskiej 15.

Literatura cytowana:

- <http://synapsis.org.pl/>
- <http://www.aac.org.pl/>
- <http://www.harpo.com.pl/>
- <http://osrodekamicus.pl/>

Grafika:

- zasoby własne ze szkolenia „Komunikacja wspomagająca i alternatywna”, wrzesień 2014